

Grażyna Pilichowicz

"Biblioteki Europy" : wernisaż wystawy 27 stycznia 2010 r., Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

---

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 1/1, 103-105

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRAŻYNA PILICHOWICZ
Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej

**BIBLIOTEKI EUROPY.
WERNISAŻ WYSTAWY 27 STYCZNIA 2010 R.,
MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W GLIWICACH**

Wernisaż *Biblioteki jakich nie znacie, a poznać powinniście* został zorganizowany przez pracowników Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Program spotkania obejmował prelekcję połączoną z prezentacją multimedialną Danuty Grabowskiej, pracownika Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej, oraz prezentację wystawy fotograficznej Dyrektora Biblioteki Krzysztofa Ziolo *Biblioteki Europy*.

Świat tradycyjnej biblioteki powoli przechodzi do historii, a rozwój nowych mediów ingeruje w „rzeczywistość biblioteczną”. Nowe wyzwania stawiane przed bibliotekami są konsekwencją zmian kultury globalnej, otwartego dostępu do wszelkiej informacji, nowych możliwości komunikowania się, poznawania ludzi i świata. Środki przekazu nowej generacji spowodowały przemiany w obszarze funkcjonowania różnych mediów, pojawiły się książki elektroniczne, powieści internetowe, wirtualne scenografie. Nie oznacza to bynajmniej rezygnacji z biblioteki, jako ważnego miejsca w przestrzeni komunikacji międzyludzkiej. Współczesne zainteresowanie bibliotekami jest związane z nowoczesnym rozwojem przestrzennym miast i lokalnymi strategiami dotyczącymi działalności kulturalnej. Biblioteki budowane w ostatnich latach zarówno w USA, jak i w Europie, są nowoczesnymi obiektami architektonicznymi, stanowiącymi często symbole miast, w których się znajdują. Planowanie nowych bibliotek jako takich symboli jest niemożliwe bez czynnego udziału pracowników bibliotek. To oni często stają się kreatorami nowej rzeczywistości w pejzażu własnego miasta.

Nowe kierunki w rozwoju bibliotek to przede wszystkim:

- określenie ich jako całodziennych instytucji kultury, wpisanych w infrastrukturę edukacyjną miasta;

- wkład w rozwój identyfikacji lokalnej, dzięki podejmowanej działalności kulturalnej;
- stworzenie miejsca lektury najnowszych książek i czasopism, wyszukiwania informacji i wiedzy w Internecie, w przyjaznej i komfortowej atmosferze;
- możliwość interaktywnego wykorzystania źródeł cyfrowych;
- inicjowanie i organizowanie różnych imprez kulturalnych, festiwali muzycznych, spotkań literackich i poetyckich;
- przekształcenie tradycyjnych bibliotek publicznych w salony spotkań, stymulujących społeczność lokalną do różnych form aktywności społecznej.

W 2008 roku Duńskie Stowarzyszenie Bibliotekarzy (Danmarks Biblioteksforening) opublikowało książkę *Biblioteksrummet* (Przestrzeń biblioteki), w której przedstawiono nowe tendencje w budownictwie i aranżacji bibliotek. Współczesne biblioteki powinny elastycznie wykorzystywać przestrzeń publiczną i umożliwiać komunikację interaktywną na polu nauki i kultury – od centrum wypożyczeń do salonu dla lokalnych społeczności. To transformacja pasywnej kolekcji książek i innych materiałów w aktywną przestrzeń doświadczania i inspiracji w lokalnym miejscu spotkań, określanym jako tzw. Trzecie miejsce (third point).

„Trzecie miejsce” to reprezentacyjny salon dla lokalnej społeczności. Koncepcja ta już wpisała się w biblioteczną rzeczywistość. Dobrym jej przykładem jest biblioteka *Dok Library Konzept Center* w Delft w Holandii, która jest miejscem przyjaznym, odwiedzanym z przyjemnością. Wizytówką i hasłem witającym czytelników jest napis „Witamy w najnowocześniejszej bibliotece świata”.

Licznie zgromadzeni na wernisażu goście mogli nie tylko dowiedzieć się, co nowego dzieje się w światowym bibliotekarstwie, ale także mieli okazję obejrzyć wiele interesujących zdjęć, a nawet odbyć krótką wirtualną wycieczkę do bibliotek. Duże zainteresowanie słuchaczy wzbudziła miejska biblioteka *DOK Library Learning Center*, którą z całą pewnością można określić jako Library 2.0. Wielkie wrażenie robi estetyka, kolorystyka wnętrza, oświetlenie, a przede wszystkim wyposażenie. Nowoczesne urządzenia do słuchania muzyki, oglądania filmów, konsole gier, samoobsługowe stanowiska wypożyczeń i zwrotów, automaty do ładowania kart bibliecznych, do pobierania plików z informacjami o bibliotece i oczywiście komputery. Choć korzystanie z biblioteki nie jest całkowicie bezpłatne, to chętnych do jej odwiedzania nie brakuje. Do DOK zapisanych jest 80% mieszkańców miasta, w tym wszyscy uczniowie szkół. Nic dziwnego, kolorowe meble, zabawki, po-

duszki, konsole gier Playstation i mnóstwo pięknych ciekawych książek przyciąga dzieci, które czują się tam dobrze i swobodnie. Dorośli też mogą czuć się „jak w domu”. Siedząc w wygodnych fotelach, można czytać, słuchać muzyki, a przy tym wypić kawę i zjeść ciastko. Warto nadmienić, że w DOK funkcjonuje też wypożyczalnia dzieł sztuki. Należy podkreślić, że czytelnicy mogą prezentować tam swoje hobby, a nawet zorganizować urodziny. Wykorzystując profesjonalny sprzęt filmowy, pracownicy przy udziale młodzieży, nagrywają filmy i audycje o tym, co dzieje się w mieście. A zatem czytelnik w DOK to mile widziany gość, a nawet współgospodarz.

Kolejnym punktem programu była prezentacja wystawy fotograficznej *Biblioteki Europy* autorstwa Krzysztofa Ziolo. Przygotowana wystawa była wynikiem połączenia zainteresowań Autora architekturą oraz oceną budynków bibliotecznych w różnych krajach europejskich. W efekcie powstały fotograficzne obrazy bibliotek zarówno nowoczesnych, jak i tych z ubiegłych epok. Zdjęcia ilustrują też szerszy problem, a mianowicie zrozumienia ważnej roli bibliotek w strukturach uczelni wyższych i w społeczeństwie, co widać w okazałości samych budynków i ich wyposażeniu. Zaznacza się również sposób podejścia do starszych zbiorów, charakteryzujący poziom kulturowy danego społeczeństwa. Stanowią żywe zaprzeczenie propagowanych idei zmierzchu książki drukowanej i samych bibliotek.

Licznie zgromadzeni na wernisażu przedstawiciele różnych pokoleń dowodzą potrzeby organizowania takich spotkań oraz budowania przyjaznych, służących kulturze miejsc – bibliotek.

Według Raya Oldenburga „trzecie miejsce” to takie, w którym spotykamy się regularnie z przyjemnością i bez ponoszenia większych kosztów finansowych.

Czy zatem współczesnym „trzecim miejscem” może być biblioteka?

Bibliografia

Rasmussen C. H., Jochmunsen H. (2009), *The Fall and Rise of the Physical Library* [online]. [dostęp: 2010-08-13]. Dostępny w World Wide Web: <http://eprints.rclis.org/15928/1/40.pdf>